

Sabima kartleggingsnotat 39, 2021

Et par glimt fra Midt-Troms Naturlags kartleggingsaktivitet i 2021

Av Jann-Oskar Granheim

Innledning

Midt-Troms Naturlag har drevet kartlegging av planter og småkryp de siste årene på Kåfjordfjellet i Kåfjord kommune, Fjellbygda i Balsfjord kommune, samt Dividalen i Målselv kommune. I år innlemmet vi også Strømsør Fjellgård i Bardu kommune. Værforholdene sommeren 2021 var spesielle med mange regnværsdager, lave temperaturer med ganske utfordrende forhold for kartlegging, både med tanke på de meteorologiske forholdene, og det å finne anledning til faktisk gjennomføring de få dagene da muligheten bød seg. De få "sommerdagene" vi hadde (sju i år mot for eksempel 55 i 2013), utnyttet vi som best vi kunne.

Kåfjordfjellet måtte vi gi opp. Karl Birger Strann og undertegnede gjorde et forsøk, men valgte å gjøre vnderreis med uforrettet sak etter å ha tilbrakt en dag på fjellet under heller våte og hustrige forhold.

Karl Birger Strann, Jan Inge Karlsen og Jann-Oskar Granheim gjorde Fjellbygda til ulike tidspunkter, mens sistnevnte og Per K. Bjørklund tok seg av Strømsør fjellgård. De opprinnelig planlagte tre turene til Strømsør ble redusert til to av grunner som er nevnt ovenfor. For Fjellbygda og Dividalen greide vi å utnytte i alt tre dager som forholdene lå til rette for det. Her gir vi et kort resyme av kartleggingen ved Strømsør fjellgård og Dividalen.

Emneord: Flora, insekter, Bardu, Dividalen, kartlegging

Strømsør fjellgård i Bardu

Strømsør fjellgård ligger i Sørvalen i Bardu kommune, ved den gamle ferdselsveien til Altevåtn, og videre til Sverige. Gården ligger sørvestvendt på et platå ca. 285 moh. Gården ble etablert i 1839, og var i kontinuerlig drift til midt på 1950-tallet, og bebodd til på 60-tallet.

Gården er fredet av Riksantikvaren 1997, med 250 da som av kommunen er regulert til spesialområde for bevaring. Bygningene på gården er under restaurering

Kartleggingsnotat 39, 2021 – Artkartlegging i regi av Midt-Troms naturlag 2021

av Midt-Troms museum. Fredningen har som formål å bevare og sikre gårdsanleggets virkning i miljøet. Gårdens karakter, slik den fremstår med veier og tråkk, gjerder, vegetasjon og jordbruksareal skal opprettholdes. Innmarka på gården har vært under restaurering med fjerning av busker og trær, og slått, de siste fire årene.

Området er preget av rik høgstaude-bjørkeskog med innslag av tørrbakker, knauser og fuktmark. Vegetasjonen viser at det er basisk og mineralrik grunn. Innmarka består av dyrka mark, slått og beite, og er sterkt preget av gjengroing. Feltene karakteriseres som mjørdurteng, storkenebb/ballblom/marikåpeeng, turt/hundekjeks/hvitbladtisteleng. Geologien i området er dominert av basiske bergarter som metasandstein, glimmerskifer og kalkspattmarmor.

Strømsør fjellgård i Bardu, der deler av kartleggingen foregikk i år. Bildet illustrerer godt det arbeidet som har vært gjort de siste årene med fjerning av trær og restaurering av innmarka. Foto: Arild Endal.

Strømsør fjellgård ligger i lia på nord-østsida av FV8470, ca. 26 km fra Setermoen. Kart fra kart.finn.no.

Ortofoto av gården. På bildet får vi god oversikt over hele innmarka der kartleggingen foregikk. Fra kart.finn.no.

Kartleggingen

I faunakartleggingen ble noen av insektene fanget inn vha insektshov og sluppet fri etter bestemmelse. Insektarter og planter ble fotografert, og en del insekter ble bestemt etter foto. I ett tilfelle ble det tatt belegg. For Strømsør fjellgård er det lagt inn i alt 128 plantearter, en soppart og i underkant av 20 insektarter på artsobs.

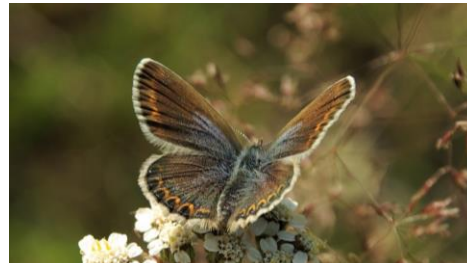
Noen interessante observasjoner

Grå kamflugesopp (*Amanita vaginata*), Blankbakkestjerne (*Erigeron acer ssp politus*), Salatsvæve (*Hieracium prenanthoides-gruppa*), Rapssommerfugl (*Pieris napi*), Idasblåving (*Plebejus idas*), Firflekka maurbladbill (*Clytra quadripunctata*), Mork gullrisengviklar (*Eucosma aspidiscana*), Heimosemott (*Eudonia sudetica*), Brunflekka perlemorving (*Boloria selene*), Ugrasbalderbrå (*Tripleurospermum inodorum*), Gransnutebille (*Hylobius abietis*), Maurgullbasse (*Protaetia metallica*), Alpehumle (*Bombus alpinus*), Fjellhumle (*Bombus balteatus*), Lapphumle (*Bombus lapponicus*), *Incurvaria oehlmanniella*, *Ethmia quadrillella*.

Vi tar med noen få bilder av observerte arter på Strømsør:

Maugullbasse (*Protaetia metallica*) til venstre og gransnutebille (*Hylobius abietis*) til høyre. Foto: Jann-Oskar Granheim.

Ethmia quadrillella til venstre og idasblåvinge hun (*Plebejus idas*) til høyre. Foto: Per K. Bjørklund.

Ugrasbalderbrå (*Tripleurospermum inodorum*). Foto Per K. Bjørklund

Blankbakkestjerne (*Erigeron acer ssp. politus*). Foto Per K. Bjørklund.

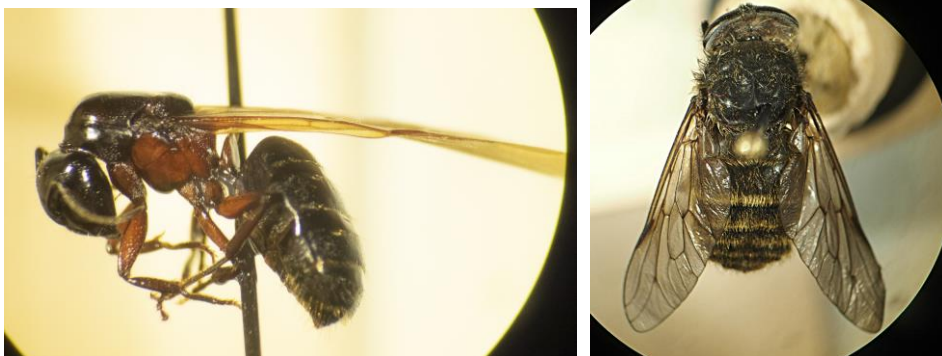

Dividalen i Målselv

Vi fikk gjort to mindre kartlegginger i Dividalen. Begge ved Dividalen fuglestasjon. Under den første kartleggingen, som ble gjort under et besøk til et arbeidsgjeng som drev med vedlikehold av stasjonen, var det særlig klegg som fanget interessen. Det gikk nærmest sport blant de som var i aktivitet med vedlikehold, å fange så mange klegg som mulig. Det resulterte i 32 individer, alle gullhårklegg (*Hybomitra auripila*). I tillegg ble det samlet inn noen hunner av skogstokkmaur (*Camponotus herculeanus*).

Ved det andre besøket satte vi opp ei lysfelle, type Skinner-felle. Det ga noen flere interessante funn: hagebærmåler (*Eulithis prunata*), fiolettbandet gulfly (*Xanthia togata*), blåbærmåler (*Eulithis populata*), samt en del seljebuskmålere (*Hydriomena furcata*) og grå bergmålere (*Entephria caesiata*). Det mest spennende funnet var likevel fjellvierfly (*Hillia iris*), som i følge artsobs ikke er registrert i Troms tidligere. Det siste funnet er kontrollert først ved hjelp av artsorakelet, dernest Sveriges Fjärillar (Håkan Elmqvist, Göran Liljeberg m. fl.). Ut fra utbredelseskartet og teksten i sistnevnte, der fjellvierfly beskrives som allment utbredt i hele Norrland, er sannsynligheten for å finne den i Dividalen, absolutt til stede. Dividalen strekker seg i retning nord – sør, med skog hele veien over til Sverige.

Vi tar her med et par bilder av observerte arter fra Dividalen:

Skogstokkmaur (*Camponotus herculeanus*) og gullhårklegg (*Hybomitra auripila*) fra Dividalen. Foto: Jann-Oskar Granheim.

Fjellvierflyet (*Hillia iris*) som havnet i lysfella i Dividalen Foto: Jann-Oskar Granheim.